

N:o 156.

Af Herr **J. Anderson** i Tenhult: Om ändring i vilkoren vid utarrendering af statens domäner.

Den tryckta ställning, hvori jordbrukaren nu befinner sig, är ingalunda minst känbar för dem, som på arrende innehafva statsverkets jorddomäner, hvilka i allmänhet hafva skyldighet att betala vissa i arrendekontrakten utsatta naturapersedlar, ej efter det för orten i allmänhet gällande pris, utan efter 10-årigt medelmarkegångsvärde, hvilket under somliga år och i synnerhet för närvarande i rätt betydlig mån blir för arrendatorerna särdeles tryckande.

För att åskådliggöra den verkliga förlust, som utan arrendatorers förvållande kan drabba dem för det arrendeår, som nu är, vill jag endast för en af de många kronoegendomar, som äro inom den valkrets jag tillhör för statens räkning utarrenderade, hvars arrende endast och allenast utgör lösen af spannmål, nemligen 945,8 kubikfot råg och lika mycket korn, nödgas att lösa denna spannmål efter 10-årigt medelpris, inom Jönköpings län efter 2,79 för råg och 2,31 för korn,

tillhopa	4,823: 58
Årets i markegångstaxa upptagna pris under Lit. A är 2,07	
för råg och 1,97 för korn, gör	3,821: 04
Arrendatorn får således en prisskilnadsförlust af.....	1,002: 54

En annan olägenhet och jemväl förlust, som hvarje år återkommer, bör icke lemnas obeaktad, nemligen den, att så väl kontanta arrendet som lösen för naturapersedlarne skola vid kronouppbördsmöten, som vanligen hållas i Januari och i början af Februari månader, erläggas, och således

blir en gifven följd att arrendatorerna måste under den tid på året, då landtmannaprodukterna stå som lägst i pris, afyttra sina varor.

Då känt är, att kronans uppbördsmän ej förr än omkring den 1 Maj årligen redogöra för uppbörden, föreställer jag mig, att ifrågavarande arrendatorer utan olägenhet och utan statsverkets förlust böra och kunna få anstånd med arrendevilkorens utgörande till närmare slutet af hvarje arrendeår.

Inom flera orter i landet, och särskildt den ort jag tillhör, hafva under de senare, mera gynsamna år än nu, arrendeskyldigheterna blifvit allt för högt uppdrifna; många arrendatorer hafva till följd deraf efter 5 års arrendetid nödgats afgå från arrendet och sin egendom till löftesmän och borgenärer afträda.

Arrendatorerna af statens egendommar böra betala i arrende hvad rätt och skäligt är, men ingalunda så att dessa och deras löftesmän för arrendet nödgas tillsätta sin enskilda förmögenhet. De dryga arrenden, som i allmänhet äro utfästa, lära icke under den tid arrendeaftalet gäller kunna nedsättas, men deremot antager jag att lättnad kan beredas på det sätt att anstånd med arrendevilkorens fullgörande kan lemnas någon tid utöfver den nu bestämda; sådan lättnad, hvilken ej medför ringaste förlust för statsverket, skall säkerligen af alla, som deraf beröras, med största tacksamhet emottagas.

Med anledning af dessa erinringar får jag vördsamt hemställa:

1:o) att Riksdagen för sin del ville besluta, att alla de, som arrendera statsverket tillhöriga jordegendommar, samt de, hvilka samtidigt med sådant arrende innehafva skogsarrende, hädanefter ega, om de så önska, få anstånd med arrendevilkorens fullgörande till den 10 Mars för hvarje löpande arrendeår;

2:o) att i de arrendekontrakt om statsverkets jordbruksdomäner, som hädanefter uppställas, tiden för arrendenas erläggande bestämmes till sistnämnda tid.

Stockholm den 25 Januari 1886.

J. Anderson

från Tenhult.